

กฎหมายเศรษฐกิจ-ธุรกิจ

การจัดประมูลใบอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ 2.1 GHz โดยคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (กสทช.) ที่สำเร็จลุล่วงไปเมื่อวันที่ 16 ต.ค. นั้น ผลที่ออกมาเป็นไปตามที่หลายฝ่ายคาดหมาย ทั้งในแง่จำนวนของผู้ได้รับใบอนุญาต ตลอดจนรายได้รวมจากการประมูล นอกจากนี้สิ่งที่พอจะคาดหมายได้อีกประการหนึ่งก็คือ กระแสการออกมาคัดค้านขององค์กรและสถาบันวิชาการหลายกลุ่มในลักษณะ “จ้องกรีน” โดยเฉพาะการใช้สิทธิทางศาลปกครอง เพื่อฟ้องร้องขอให้ศาลมีคำสั่งเพิกถอนกฎเกณฑ์การอนุญาตให้ใช้คลื่นความถี่ 2.1 GHz ไปจนถึงขั้นขอให้การประมูลในครั้งนี้เป็นโมฆะ

ประเด็นสำคัญที่กลุ่มของผู้ไม่เห็นด้วยกับการประมูลคลื่นความถี่ 2.1 GHz ครั้งนี้ก็คือ ยอดรวมของเงินรายได้จากการประมูลทั้งหมดจำนวน 41,625 ล้านบาท ซึ่งสูงกว่าราคาเริ่มต้นประมูลที่คาดว่าจะได้รับ 40,500 ล้านบาท อยู่เพียง 2.78% มาจากการที่ กสทช. กำหนดราคาขั้นต่ำของคลื่นความถี่ 1 ชุด (Slot) ที่ 5 MHz ไว้เพียง 4,500 ล้านบาท ซึ่งมีการประมูลทั้งหมด 9 ชุด (Slot) จึงทำให้มีราคาประมูลสูงขั้นต่ำที่จะได้รับเป็น 40,500 ล้านบาท ขณะที่งานวิจัยศึกษาของคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้กำหนดมูลค่าของคลื่นความถี่ที่ 5 MHz ในราคา 6,440 ล้านบาท อย่างไรก็ตาม ราคาคลื่นที่ประเทศไทยประมูลในครั้งนี้นี้ ก็ยังสูงกว่าราคาของประเทศสิงคโปร์ เยอรมนี และอินโดนีเซีย

หากมองเพียงผิวเผินอาจทำให้เข้าใจได้ว่าการที่คณะกรรมการ กสทช. กำหนดราคาตั้งต้นที่ต่ำกว่าราคาที่กำหนดไว้ในงานศึกษาวิจัย จะเป็นการเอื้อประโยชน์ให้แก่บริษัทผู้ประกอบการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่เข้าประมูล ทำให้ไม่เกิดการแข่งขันในการ

ควันหลง 3G

ประมูลโดยเฉพาะด้านราคา แต่สิ่งที่มักไม่ค่อยมีใครกล่าวถึงก็คือตัวเลข 6,440 ล้านบาท ในงานวิจัยศึกษาของคณะเศรษฐศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ดังกล่าว เป็นเพียงการกำหนดมูลค่าของคลื่นความถี่ไว้เท่านั้น แต่ในการกำหนดราคาตั้งต้นประมูลของคลื่นความถี่แล้ว งานวิจัยดังกล่าวมีข้อเสนอแนะว่าไม่ควรกำหนดราคาตั้งต้นต่ำกว่า 67% ของมูลค่าคลื่นความถี่ เพื่อให้เกิดการแข่งขันในการประมูล ซึ่งหากพิจารณาราคาตั้งต้นประมูลที่ กสทช. กำหนดไว้ที่ 4,500 ล้านบาท (ที่ 5 MHz) แล้วจะเห็นว่าคิดเป็น 70% ของมูลค่าคลื่นความถี่ ซึ่งยังสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำตามที่งานวิจัยได้เสนอไว้

แต่ข้อเท็จจริงในประเด็นนี้กลับไม่ได้รับการอ้างถึง จนเป็นสิ่งที่เข้าใจผิดในเรื่องที่มาของราคาตั้งต้นประมูล กลายเป็นว่า กสทช. เป็นผู้กำหนดราคาตั้งต้นประมูลตามอำเภอใจ โดยไม่คำนึงถึงผลประโยชน์ของประเทศ ทั้งที่ความเป็นจริงไม่ได้เป็นเช่นนั้น

นอกจากนี้ ในขั้นตอนการเปิดประมูลก็มีข่าวปรากฏทั่วไปทางสื่อมวลชนทุกแขนงว่า มีบริษัทผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่และผู้สนใจเสนอตัวเข้าร่วมการประมูล 4 ราย แต่ในที่สุดเมื่อเข้าสู่การพิจารณาคุณสมบัติและประกาศรายชื่อผู้มีสิทธิเข้าประมูล

ปรากฏว่าบางบริษัทติดเงื่อนไขต่างๆ เช่น ไม่ได้รับการสนับสนุนทางการเงินจากสถาบันการเงิน หรือติดเงื่อนไขต่างๆ ทำให้เหลือผู้มีสิทธิเข้าประมูลเพียงผู้ให้บริการรายหลัก 3 ราย ก็ยอมถือได้ว่า กสทช. ได้เปิดกว้างให้แก่ทุกบริษัทเสนอตัวเข้าประมูลได้แล้ว มิได้เป็นการปิดกั้นหรือแบ่งสรรปันส่วนคลื่นความถี่ให้กับผู้ให้บริการเพียง 3 ราย หรือรายใดรายหนึ่งเท่านั้น

นอกจากนี้ ผู้ที่เสนอราคาสูงสุดก็จะได้รับสิทธิในการเลือกย่านความถี่ที่ดีที่สุด อันเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงสภาวะการแข่งขันในการประมูลครั้งนี้ และยังเป็นสิ่งที่ตอกย้ำให้เห็นว่าสภาพความเป็นจริงตลาดอุตสาหกรรมโทรคมนาคมของไทยในขณะนี้ ก็คือมีผู้ที่พร้อมให้บริการ 3G เพียง 3 รายเท่านั้น ซึ่งเป็นสภาพที่แท้จริงของกลไกตลาด

การพิจารณาแต่เพียงรายได้จากการประมูล แล้วด่วนสรุปว่าการที่ กสทช. ซึ่งเป็นผู้จัดประมูลคลื่นความถี่ 2.1 GHz ในครั้งนี้ ทำให้รัฐเกิดความเสียหายหรือใช้ถ้อยคำที่รุนแรง เช่น การประมูลครั้งนี้มีลักษณะเอื้อต่อการสมคบกันของผู้ประกอบการ

จะต้องล้มการประมูลในครั้งนี้ จึงเป็นการมุ่งพิจารณาแต่เฉพาะที่ผลของการประมูล โดยไม่ได้มองไปที่ผลประโยชน์ของประเทศชาติที่จะตามมาอีกมหาศาล จากการศึกษาที่ประเทศไทยได้เริ่มใช้เทคโนโลยี 3G ภายในปลายปีนี้ หรือต้นปี 2556

ในทางกลับกันก็ไม่เคยคิดถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้น หากประเทศไทยต้องขาดโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคมที่สำคัญหรือต้องล่าช้าออกไปอีก ซึ่งจะส่งผลเสียต่อการพัฒนา

เศรษฐกิจของประเทศเป็นอย่างมาก หากการประมูลในครั้งนี้นี้ต้องถูกล้มไป หรือต้องกลับไปเริ่มนับหนึ่ง

ใหม่ทีอาจต้องใช้เวลามากกว่า 1 ปี

ในความเป็นจริงการที่บริษัทผู้ให้บริการโทรศัพท์เคลื่อนที่ที่สามารถประมูลคลื่นความถี่ได้ไปในราคาที่ไม่สูงมากนัก ซึ่งเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่า นับจากนี้ไป ผู้รับใบอนุญาตยังจะต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์ หรือเงื่อนไขการประมูลโดยเคร่งครัด เช่น การจัดทำโครงข่ายโทรคมนาคม (Rollout Network) ก็ต้องจัดทำให้ได้ตามที่เงื่อนไขการประมูลกำหนดไว้ ไม่สามารถนำเรื่องงบประมาณมาอ้างได้

และที่สำคัญในประเด็นเรื่องราคา คณะกรรมการ กสทช. ยังมีความชอบธรรมมากขึ้น ที่จะออกกฎเกณฑ์เพื่อกำกับดูแลด้านราคาให้การกำหนดราคาของผู้ให้บริการ 3G มีความสมเหตุสมผลและไม่แพงจนเกินไป เพราะผู้ให้บริการจะไม่สามารถนำเรื่องเงินที่เป็นต้นทุนค่าใบอนุญาตมาอ้างได้อีก ซึ่งล้วนแต่เป็นสิ่งที่จะเป็นประโยชน์ต่อผู้ใช้ บริการทั้งสิ้น

การแข่งขันที่สำคัญและควรจับตามองมากกว่าการแข่งขันในตลาด หลังจากนี้ต่อไปก็คือ คณะกรรมการ กสทช. จะเป็นผู้วางกฎเกณฑ์และควบคุมผู้รับใบอนุญาตแต่ละรายอย่างไร ให้เอื้อประโยชน์ให้แก่ประชาชนผู้บริโภคมากที่สุด ทั้งในด้านคุณภาพบริการและราคา

หากถึงตอนนั้น คณะกรรมการ กสทช. ยังไม่สามารถควบคุมให้การแข่งขันในตลาดโทรคมนาคมเป็นไปเพื่อประโยชน์ของผู้บริโภคได้แล้ว หากมีการยื่นเรื่องขอลดถอนคณะกรรมการ กสทช. กันก็คงไม่มีใครว่าอะไร อุตสาหกรรมโทรคมนาคมประเทศไทยคงไม่สามารถเข้าไปกว่านี้ได้อีกแล้ว

การมองผลประโยชน์ของชาติให้กว้างกว่าเงินรายได้จากการประมูล จะทำให้เราเห็นความสำคัญของการประมูล 3G ในครั้งนี้ ว่าจะส่งผลดีต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศในอนาคตอย่างไร หากคิดเป็นตัวเลขคงมากกว่าส่วนต่างของรายได้จากการประมูลอย่างเทียบกันไม่ได้ ○